El cementiri reclama el seu lloc en la memòria de Girona

Un llibre de l'Ajuntament repassa la història del recinte funerari des de la seva creació el 1829
Els autors defugen la visió macabra de l'espai per inserir-lo en una etapa de la vida

La presentació del llibre va ser al peu de la creu en memòria de tots els morts QUIM PUIG.

Durant segles els morts van compartir ciutat amb els vius. Hi havia cementiris petits dispersos dins el clos urbà, i tombes a les esglésies i als convents. A vegades, sense saber-ho, encara hi passem per sobre, d'alguns d'aquests recintes ja clausurats, com el que hi havia hagut davant l'església del Mercadal, potser per no oblidar que sempre tenim un peu a la tomba. Va ser el rei Carles III qui va ordenar la fi de les inhumacions indiscriminades, per raons de salubritat, el 3 d'abril del 1787. A partir d'aquella data, els morts van ser expulsats de la vida ciutadana, però no van acabar de desaparèixer del tot. Costa de fer-los fora, ben mirat. Qui és que no carreteja els seus allà on va?, qui és que no es va doblegant de mica en mica a la seva pròpia mort? El cas és que el nou cementiri general, el que havia de posar fi a les sepultures provisionals escampades, no va ser beneït fins al 16 d'agost de 1829 al peu del turó del Fort dels Caputxins, l'actual cementiri vell, després de descartar les propostes d'instal·lar-lo a Sant Daniel o a Montjuïc.

Al cap d'una vintena d'anys, com ha anat resseguint amb paciència l'arxivera Anna Gironella, s'hi col·locaria, presidint el passeig central, la creu de terme en memòria de tots els morts que fins llavors s'erigia al carrer de la Rutlla, l'anomenada creu bonica o dels gitanos, al peu de la qual ahir es va presentar el llibre editat per l'Ajuntament que fa memòria d'aquest recinte ineludible, per més aprensió que un hi tingui, des de múltiples perspectives: social, administrativa, cultural i, també, simbòlica. Va ser un acte de profund respecte al lloc que honora els autors d'aquest treball, coordinat per l'arxiver Joan Boadas, que posa ordre a centenars de documents conservats a l'Arxiu Municipal i del Bisbat sobre la constitució i els usos del recinte, i hi afegeix la condició d'àlbum de família, amb la mirada fotogràfica que hi ha projectat Josep M. Oliveras fixant tombes, nínxols, fosses, panteons, memorials. L'escriptor Lluís Muntada, que s'hi ha endinsat durant un any sencer, estiu i hivern, per copsar-hi alguna cosa fonda que mai queda reflectida en les actes municipals, va dir que el cementiri és "un accelerador de partícules de la vida". Tot el que hi ha aquí la convoca, des dels xiprers monumentals fins als retrats i els epitafis de les làpides, i la gent que hi ve, per descomptat, per vivificar el record dels difunts. Al regidor d'Urbanisme, Lluís Martí, se li va trencar la veu de tan viva que sentia la força dels morts. L'arqueòleg Lluís-Esteve Casellas, que havia ajudat el seu pare picapedrer a construir algunes de les làpides, ha vist aquest poder en tots els cementiris de la ciutat, del neolític als romans, amb la seva necessitat d'habilitar espais compartits entre els vius i els morts. De fet, comparteixen tantes coses, que com va dir Joaquim M. Puigvert, els cementiris reprodueixen la divisió de classes de la ciutat, fins i tot la discriminació de gènere. Però aquí, almenys, els pecats estan perdonats.

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 07-04-2021, Pàgina 24

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1950183-el-cementiri-reclama-el-seu-lloc-en-la-memoria-de-girona.html